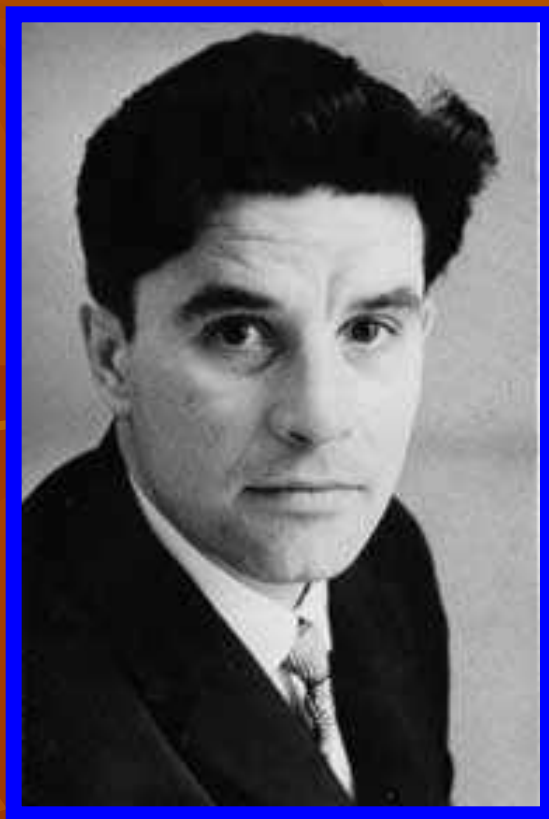

ГРИГІР ТЮТЮННИК

Спогади сучасників про письменника

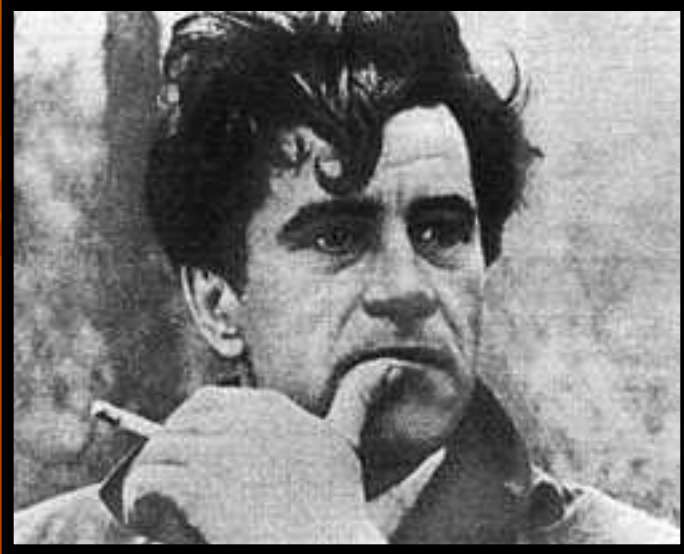
- “Я люблю стареньких і малих – і тих, і тих за мудрість і доброту”
(Григір Тютюнник)

- “Ми не безліч стандартних “я”, а безліч всесвітів різних”
(Василь Симоненко)

Олесь Гончар: «Григір Тютюнник прийшов до читачів своїх чесно, надійно, надовго. Прийшов, щоб не розлучатись».

«Ніколи не працював над темою. Завжди працюю над почуттями, що живуть навколо мене і в мені».

Біографія письменника

- Тютюнник Григій Михайлович
- Дата народження: 5 грудня 1931
- Місце народження: Шилівка
- Дата смерті: 6 березня 1980
- Національність: українець
- Мова творів: українська мова
- Рід діяльності: прозаїк

БІОГРАФІЯ

- Народився в селянській родині.
- Під час війни жив у свого дядька на Донбасі.
- Навчався 1947 року в училищі. Там отримував 700 грам хліба, що допомогло вижити.

Тяжкі умови дитинства відіграли згодом істотну роль і у виборі тем та сюжетів, і у формуванні світосприймання майбутнього письменника з його драматичністю як основною домінантою: рання втрата батька, життя вдалині від матері, завдані війною моральні й матеріальні втрати тощо. Після звільнення України від німців, Тютюнник закінчив п'ятий клас сільської школи і вступив до ремісничого училища; працював на заводі імені Малишева у Харкові, в колгоспі, на будівництві Миронівської ДРЕС, на відбудові шахт у Донбасі. Після служби у Військово-Морському Флоті (у Владивостоку), де вчився у вечірній школі, вперше пробує писати (російською мовою).

Значний вплив на формування його літературних смаків, на ставлення до літературної праці справив його брат — письменник Григорій Тютюнник.

Уже відтоді поступово формувались характерні прикмети творчої індивідуальності молодого письменника: постійне невдоволення собою, наполегливі пошуки точного слова — найпотрібнішого, найвиразнішого, — тривале обдумування кожного твору (і згодом, досить часто, — попередня, до викладу на папері, «апробація» їх в усних розповідях). Період його літературного учнівства лишився прихованим від сторонніх очей.

Твори письменника

- Автор збірок прози "Завязь", "Деревій", "Батьківські пороги", "Крайнебо", "Ласочка", "Лісова сторожка", "Степова казка", повістей "Климко", "Облога", "Вогник далеко в степу" та інших.
- Лауреат Літературної премії імені Лесі Українки, Державної премії імені Т. Г. Шевченка.

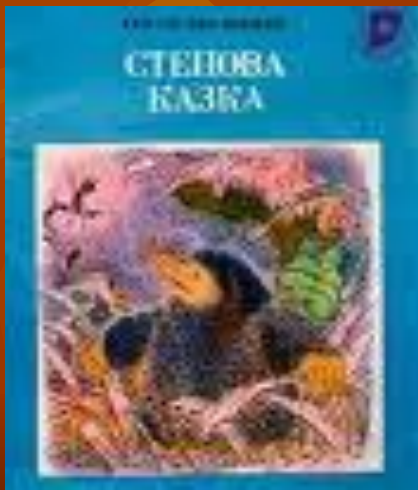
ЛІТЕРАТУРНА ТВОРЧІСТЬ

- Перша зустріч письменника з читачем (за підписом «Григорій Тютюнник-Ташанський») — оповідання «В сутінки» (рос. мовою: Крестьянка. — 1961. — № 5).

На літературній ниві

- Після закінчення Харківського університету (1962) Гр. Тютюнник учителював у вечірній школі на Донбасі.
- В 1963—1964 рр. працює в редакції газети «Літературна Україна», публікує в ній кілька нарисів на різні теми та перші оповідання: «Дивак», «Рожевий морок», «Кленовий пагін», «Сито, сито...».
- Молодіжні журнали «Дніпро» та «Зміна» вміщують новели «Місячної ночі», «Зав'язь», «На згарищі», «У сутінки», «Чудасія», «Смерть кавалера».

Вихід першої книги “Зав’язь”

- Зацікавившись кінематографом, Гр. Тютюнник працює у сценарній майстерні Київської кіностудії ім. О. Довженка, — створює літературний сценарій за романом Григорія Тютюнника «Вир», рецензує твори колег-кінодраматургів та фільми. Переходить на редакторсько-видавничу роботу, а згодом повністю віддається літературній творчості.
- 1966 р. вийшла перша його книжка «Зав'язь», яка стала однією з тих книжок, які засвідчили новий злет української прози і зробили популярним ім'я Гр. Тютюнника, водночас вирізнивши його серед творчої молоді.
- Журнал «Дружба народів» відзначив оповідання Григора Тютюнника як кращі в своїх публікаціях 1967 р.

Премія за оповідання “Деревій”

- У 1968 р. «Литературная газета» оголосила всесоюзний конкурс на краще оповідання.
- Григору Тютюннику було присуджено премію за оповідання «Деревій». Твір дав назву збірці (1969), до якої увійшли повість «Облога» та кілька оповідань.
- У 1970-ті роки з'являються у пресі — республіканській («Вітчизна», «Дніпро», «Ранок») та всесоюзній («Дружба народів», «Сельская молодежь», «Студенческий меридиан») нові твори Григора Тютюнника. У Таллінні виходить збірка його оповідань естонською мовою (1974). Журнал «Сельская молодежь» у 1979 р. (№ 1) повідомляє, що його нагороджено медаллю «Золоте перо» — за багаторічне творче співробітництво. Виходять друком збірки «Батьківські пороги», «Крайнебо» (Київ, 1972, 1975), «Отчие пороги» (Москва, 1975), «Коріння» (Київ, 1978).

Праця у видавництві «Веселка»

- На початку 1970-х років Гр. Тютюнник працював у видавництві «Веселка». Серед його продукції — настільна книга-календар для дітей «Дванадцять місяців» (1974), у підборі матеріалів до якої виявився його літературний смак, мистецька вимогливість, повага до юного читача. Пише він і сам твори для дітей, видає збірки оповідань «Ласочка» (1970), казок «Степова казка» (1973), які повному розкрили талант письменника.

Перекладацька діяльність

- Тютюнник перекладав українською мовою твори В. Шукшина: 1978 р. у видавництві «Молодь» вийшла збірка оповідань та кіноповістей «Калина червона»; він перекладав і твори М. Горького («Серце Данко»), І. Соколова-Микитова («Рік у лісі») та ін.

Екранізації

- За мотивами його оповідання «Син приїхав» створено фільм «Скляне щастя» (1981), за однойменною повістю автора й творами «Дід Северин» і «Вогник в степу» — кінокартину «Климко» (1983), 1993 р. екранізовано його твір «Три плачі над Степаном».

Останні роки життя

- В останні місяці життя письменник працював над повістю «Житіє Артема Безвіконного».
- Не будучи в змозі в усій повноті реалізувати свій таланти в атмосфері чиновницького диктату над літературою, 6 березня 1980 р. Григор Тютюнник покінчив життя самогубством.
- 1989 р. його творчість була посмертно відзначена Державною премією ім. Т. Г. Шевченка.

Значення творчості письменника

- Григор Тютюнник одним з перших, ще на початку 60-х років, привертав увагу до тих втрат у людській природі, які стають неминучими внаслідок нерозумного споживання здобутків науково-технічного прогресу. Його постійно тривожила проблема морального здоров'я нашого суспільства, духовних основ життя народу, збереження його самосвідомості, історичної пам'яті й совісті як виду історичної енергії багатьох поколінь. Естетична цінність творів Григора Тютюнника невіддільна від етичної сутності таких вічних народних категорій духовності, як доброта, честь, громадянська гідність, милосердя, співстраждання.